

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 14/2011
18.2.2011

Asia Virkasuhteen irtisanomista koskeva oikaisuvaatimus

Muutoksenhakija

A

Päätös, johon on haettu oikaisua

Virasto on 11.6.2010 tekemällään päätöksellä irtisanonut palkkasihteeri A:n virkasuhteen, koska hänen tehtävänsä olivat viraston siirryttyä Hämeenlinnan palvelukeskuksen asiakkaaksi vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi.

Päätöksen perusteluissa on todettu muun ohessa, että ne viraston palveluksessa olevat henkilöt, joiden tehtävät muuttuivat olennaisesti tai lakkasivat palvelukeskuksen asiakkuuden vuoksi, ovat saaneet ilmoittautua halukkaaksi hoitamaan uusia tehtäviä. Oikeus ilmoittautua uusiin tehtäviin oli vain niillä vakituisilla virkamiehillä, joiden tehtävät olivat muutoksen kohteena. Ilman tehtäviä jääneille ilmoitettiin päätöksestä henkilökohtaisesti ja heti sen jälkeen aloitettiin tukitoimenpiteet, jotka jatkuvat edelleen irtisanomisajan päättymiseen asti. Viraston työnantajavirkamiehet ovat etsineet A:lle työtehtäviä viraston kaikista yksiköistä. A:lle ei ole toistaiseksi löytynyt töitä oman organisaation sisältä, hallinnonalalta eikä virkajärjestelyjen avulla valtionhallinnosta. Virasto on tämän perusteella katsonut täyttäneensä valtion virkamieslain 27 §:n 4 momentissa säädetyn uudelleensijoitusvelvoitteen.

Oikaisuvaatimus

A on vaatinut viraston päätöksen kumoamista.

A olisi voitu kohtuudella sijoittaa uusiin tehtäviin virastossa. Kevään 2010 aikana virastossa on ollut kaksi tehtävää avoinna ja julkisessa haussa. Lisäksi virasto on alkuvuonna palkannut sijaisia tai jatkanut heidän sijaisuuksiaan tehtäviin, jotka olisivat olleet A:lle soveltuvia.

Virastossa oli tammikuussa 2010 haettavana palveluvastaavan tehtävä. Tehtävää ei tarjottu A:lle eikä häntä kutsuttu haastatteluun. Kyseisen tehtävään ei ollut säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia, ja sen vaativuuksien taso oli alhaisempi kuin A:lla palkanlaskennan tehtävissä.

Maalis-huhtikuussa virastoon haettiin koulutussuunnittelijaa. Hakuilmoituksen mukaan hakijan eduksi katsottiin kokemus viran tehtäväalalta, valtion virka- ja työehtosopimusasioiden tuntemus sekä Personec-, ESS- ja Rondo-järjestelmien käyttökokemus. A on hankkinut vankan kokemuksen kaikista edellä mainituista työskennellessään palkkasihteerinä virastossa vuodesta 1991 lähtien.

A on ollut sairauden vuoksi virkavapaalla 19.11.2009–29.11.2009, 7.12.2009–31.1.2010, 17.2.–28.2.2010 ja 11.3.–6.6.2010. A on toimittanut työnantajalleen työterveyskeskuslääkärin 25.1.2010 päivätyn lausunnon hallinto-osaston vahtimestarin sijaisuuteen ja arkiston järjestelytehtäviin liittyen. Hän ei ole kieltäytynyt mistään työstä.

A on vielä viitannut virkamieslautakunnan päätöksiin nrot 71/2008 ja 32/2006.

Vastine ja selitykset

Virasto on vastineessaan vaatinut oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Lausunnossa on todettu, että koulutussuunnittelijan tehtävä on laaja ja vastuullinen kehittämistehtävä eikä koulutussuunnittelijalla ole sijaista. A:lla ei ole lainkaan kokemusta viran päätehtävästä, koulutussuunnittelusta. Koulutussuunnittelijan toimenkuvaan kuuluvista tehtävistä hänellä on osaamista vain muiden virkamiesten sijaistamistehtävistä ja erityisesti vain henkilöstöhallinnon yhteyshenkilön tehtävistä. Matkahallinnon sijaisuustehtävistä A olisi voinut selviytyä koulutuksen jälkeen. Lisäksi koulutussuunnittelijalta edellytetään kykyä kirjoittaa johtoryhmän ja yt-toimikunnan pöytäkirjat sekä erillisten laajojenkin raporttien ja selvityksen kirjoittamista viran päätehtäväalaaan kuuluvista koulutus-, työterveys ja työhyvinvointiasioista. Työnantajalla on selkeä käsitys A:n ammatillisesta osaamisesta ja hänen henkilökohtaisista ominaisuuksistaan. Työnantaja on vakuuttunut, että A:n yhteistyökyky ja kirjallinen ilmaisutaito eivät riitä koulutussuunnittelijan tehtävien hoitamiseen.

Kun viraston talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät järjestettiin uudelleen palveluksen asiakkuudesta johtuen, saivat kaikki muutoksen kohteena olevat henkilöt ilmoittautua halukkaiksi hoitamaan uusia tehtäviä. Ensimmäisellä haastattelukierroksella kohderyhmän kaikilta henkilöitä kysyttiin halukkuutta koulutussuunnittelijan tehtävään. A ilmoitti, ettei hän ole lainkaan kiinnostunut tehtävästä. Kohderyhmässä oli kaksi henkilöä, joilla työnantaja katsoi olevan edellytykset koulutussuunnittelijan tehtävän hoitamiseen koulutuksen jälkeen.

Työnantaja tiedusteli heidän halukkuuttaan vielä toistamiseen ja tarjosi koulutusta. Kyseisten henkilöiden kiinnostus tehtävää kohtaan oli niin vähäistä, että työnantaja ei katsonut tarkoituksenmukaiseksi määrätä ketään tehtävään. Tämän takia virka laitettiin avoimeen hakuun.

Viraston näyttely- ja opetusyksikössä on ollut avoinna palveluvastaavan tehtävä. Palveluvastaava on lähiesimies, jonka päätehtävänä on viraston avoimien palveluiden ja asiakaspalvelusta vastaaminen. Hakijoilta edellytettiin hyviä vuorovaikutustaitoja ja eduksi katsottiin museoalan ja laskentaohjelmien tuntemus sekä kielitaito. A on ilmoittanut toimineensa palkanlaskennan lähiesimiehenä. Virallisesti A:lla ei ole lähiesimiehen asemaa ollut. Palkanlaskennassa oli kolme henkilöä ennen tehtävien siirtoa palvelukeskukseen, ja ilmapiiri palkanlaskijoiden keskuudessa oli hyvin tulehtunut, joten A:n esittämää kokemusta lähiesimiehenä toimimisena ei voida katsoa ansioksi palveluvastaavan tehtävään. Palveluvastaavan tehtävä on nimenomaan palvelu- ja lähiesimies-tehtävä, johon työnantaja ei katso A:n soveltuvan henkilökohtaisten ominaisuuksien takia. Lisäksi hänellä ei ole tehtävässä tarvittavaa kielitaitoa. Palveluvastaavan virkaa ei ole täytetty. Viran täyttäminen on edelleen kesken Viraston heikon taloudellisen tilanteen takia. A:ta ei tulla nimittämään kyseiseen virkaan.

Viraston talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviin on palkattu vain kesätyöntekijöitä ja lyhytaikaisia sairausloman sijaisia. A on ollut vuonna 2009 sairauslomalla 113 päivää. Vuonna 2010 hän on ollut ajanjaksolla 1.1.2010–11.6.2010 sairauslomalla 131 päivää. Ajalla 16.11.2009–11.6.2010 A on ollut työkykyinen vain 36 kalenteripäivänä. Tähän määrään sisältyy myös viikonloput ja joi-tain vuosilomia, joten todellisia työssäolopäiviä oli hyvin vähän. A:lle on tarjottu lyhytaikaisia sijaisuuksia, mutta A:n koko ajan lisääntyvien sairauslomien takia työnantaja ei ole voinut jättää palkkaamatta kesätyöntekijöitä ja muita lyhytaikaisia sairauslomien sijaisia sillä perusteella, että A olisi mahdollisesti ollut sijoitettavissa johonkin lyhytaikaiseen sijaisuuteen. Työnantaja on tarjonnut A:lle eri työtehtäviä ja koulutusmahdollisuuksia useamman kuukauden ajan, mutta hän ei osoittanut lainkaan yhteistyökykyä uusiin työtehtäviin tai uudelleenkoulutukseen tukitoimien aikana. A:n sairauslomien määrä on niin merkittävä, että hänen nimittämisensä tehtävään, jossa samaa tehtävää tekevää kollegaa ei ole, on viraston toiminnan ja taloudellisen tilanteen takia mahdotonta.

A:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen. Hän ei ole antanut selitystä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu ja perustelut

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan viranomaisella on oikeus irtisanoa virkamies, jos virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuus

det tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi olennaisesti ja muutoin kuin tilapäisesti vähenevät.

Saman pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua perustetta irtisanomiseen ei katsota olevan ainakaan silloin, kun irtisanomista on edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen samankaltaisiin tehtäviin eikä viraston toimintaedellytyksissä ole vastaavana aikana tapahtunut muutoksia.

Saman pykälän 4 momentin mukaan viranomaisella ei kuitenkaan ole oikeutta irtisanoa virkamiestä 1 momentissa säädetystä syystä, jos virkamies voidaan samassa virastossa ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa uudelleen tai kouluttaa uusiin tehtäviin taikka jos virka 5 §:n nojalla siirretään toiseen virastoon.

Irtisanomisperusteen olemassaolo

Oikaisuvaatimuksessa mainitussa valtion virkamieslain 27 §:n 2 momentin 1 kohdassa on ainoastaan täsmennetty saman pykälän 1 momentin 2 kohtaa mainitsemalla esimerkki tilanteesta, jossa virkamiehen tehtävät tai viraston mahdollisuudet tarjota virkamiehelle tehtäviä suoritettaviksi eivät ole vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi. Asiassa ei ole ilmennyt, että A:n irtisanomista olisi edeltänyt tai seurannut uuden henkilön ottaminen palkanlaskennan tehtäviin. Tehtävät, joihin virastossa on kevään 2010 aikana nimitetty virkamiehiä, eivät ole olleet samankaltaisia kuin ne tehtävät, joita A oli hoitanut palkkasihteerinä. Kyseisiä nimityksiä ei tämän vuoksi ole otettava huomioon arvioitaessa sitä, ovatko A:n tehtävät vähentyneet olennaisesti ja pysyvästi. Lisäksi osassa nimityksissä on ollut kyse ainoastaan sijaisen ottamisesta viraston palveluksessa olevan virkamiehen virkavapauden ajaksi, eivätkä ne siten ole osoitus viraston mahdollisuuksista osoittaa A:lle riittävästi tehtäviä suoritettaviksi. A on toiminut virastossa palkanlaskennan tehtävissä, jotka on siirretty 1.11.2009 Hämeenlinnan palvelukeskuksen hoidettavaksi. Tehtävien siirto on kiistatta vähentänyt A:n tehtäviä olennaisesti ja pysyvästi, joten hänen irtisanomiselleen on ollut valtion virkamieslain 27 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetty peruste.

Uudelleensijoitusvelvollisuuden täyttäminen

Viraston vastineen mukaan myös A:lta on tiedustelu halukkuutta koulutussuunnittelijan tehtävään, mutta hän ei ilmoituksensa mukaan ollut siitä lainkaan kiinnostunut. Virasto on pannut koulutussuunnittelijan viran julkisesti haettavaksi, koska kukaan irtisanottavista virkamiehistä ei ollut siitä kiinnostunut. Virasto ei näin ollen ole laiminlyönyt tarjota kyseisestä tehtävästä A:lle. Kun virka on jouduttu panemaan julkisesti haettavaksi, on siihen lain mukaan tullut valita hakijoista se, jolla viranomaisella katsotaan olevan perustuslain 125 §:n 2 momentissa säädettyt yleiset virkanimitysperusteet huomioon ottaen parhaat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen.

A ei myöskään asiassa esitetyn selvityksen perusteella ole ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden ollut kohtuudella sijoitettavissa edellä mainittuun virkaan.

Viraston vastineen mukaan koulutussuunnittelijan tehtävä on laaja vastuullinen kehittämistehtävä. A:lla ei ole kokemusta koulutussuunnittelusta, eikä työnantaja ole pitänyt hänen yhteistyökykyään ja kirjallista ilmaisutaitoaan riittävinä koulutussuunnittelijan tehtävän hoitamiseen. A ei ole oikaisuvaatimuksessaan esittänyt mitään sellaista, jonka perusteella edellä mainittua Viraston käsitystä olisi pidettävä virheellisenä. A:ta ei näin ollen voida pitää esitetyn selvityksen perusteella soveltuvana koulutussuunnittelijan tehtävään.

Viraston vastineen mukaan virastossa täytettäväksi tuleva palveluvastaavan tehtävä on palvelu- ja lähiesimiestehtävä eikä A työnantajan arvion mukaan sovellu tehtävään henkilökohtaisten ominaisuuksien takia. Vastineen mukaan A:lla ei ole myöskään tehtävässä tarvittavaa kielitaitoa. A ei ole antanut viraston vastineen johdosta vastaselitystä. Hän ei ole myöskään oikaisuvaatimuksessaan esittänyt mitään sellaista, jonka perusteella edellä mainittua viraston käsitystä olisi pidettävä virheellisenä.

Asiassa esitetty selvitys ei siten tue päätelmää, että A voitaisiin ammattitaitoonsa ja kykyynsä nähden kohtuudella sijoittaa palveluvastaavan virkaan.

Virastossa on otettu kevään 2010 aikana joitakuuta sijaisia ja kesätyöntekijöitä A:lle soveltuviin tehtäviin. Kyse on ollut kestoltaan lyhyistä palvelussuhteista, eikä viraston ole ollut mahdollista sijoittaa A:ta pysyvämmiin kyseisiin tehtäviin irtisanomisen välttämiseksi.

Asiassa ei edellä lausuttu huomioon ottaen ole ilmennyt, että A olisi voitu kohtuudella sijoittaa virastossa toisiin tehtäviin. Virastolla on siten ollut oikeus irtisanoa A:n virkasuhde sillä perusteella, että palkanmaksuun liittyvien tehtävien siirtäminen virastosta palvelukeskukseen oli vähentänyt hänen tehtäviään olennaisesti ja pysyvästi.

Päätös

Virkamieslautakunta hylkää oikaisuvaatimuksen.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslaki 27 § 1 momentti 2 kohta, 2 momentti 1 kohta ja 4 momentti

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Puheenjohtaja

Heikki Jukarainen

Esittelijä

Jussi-Pekka Lajunen

Virkamieslautakunnan päätös oli yksimielinen ja siihen osallistuivat puheenjohtaja Jukarainen, jäsenet Kulla, Paanetoja, Isomäki, Komulainen ja Keturi sekä varajäsen Kerkelä.